

Bemærkninger til forslaget

1. Den økonomiske nødvendighed.

Dansk økonomi er inde i et udviklingsmønster, der med stor hast forværrer balanceproblemerne. En uændret økonomisk politik vil skabe behov for en fordobling af udlandsgælden i de kommende fire år, samtidig med at arbejdsløsheden næsten vil blive fordoblet. Usikkerheden i den internationale situation, økonomisk såvel som politisk, gør Danmarks situation særligt sårbar. Der er derfor behov for dybtgående kursændringer i den økonomiske politik for at beskytte det danske samfunds handlfrihed.

I de senere år har hovedinteressen samlet sig om indkomstpolitiske foranstaltninger. De forskellige indgreb har langt fra opfyldt målsætningerne. Der er fortsat behov for at tilrettelægge og gennemføre en stram indkomstpolitik. Men det er ikke tilstrækkeligt over for de opgaver, som skal løses.

Balanceproblemerne i dansk økonomi kan i væsentligt omfang føres tilbage til den kraftige vækst i den offentlige sektor gennem 60'erne og 70'erne. En lang række forsøg på at begrænse denne vækst er slået fejl, ikke mindst på grund af de styringsmæssige problemer, som er vokset frem.

Den offentlige sektors størrelse og vækst samt ubalancen i finanspolitikken er blevet en så væsentlig selvstændig kilde til betalingsbalance- og beskæftigelsesproblemer, at der nu må gennemføres en dybtgående udgiftsreform. Modstykket hertil er en kraftig stigning i skattetrykket.

Med det foreliggende forslag til folketingsbeslutning om budgetteringsrammer samt forslagene til folketingsbeslutning om større lokal selvbestemmelsesret over det offentlige serviceniveau og om fremme af arbejdsløst og initiativ i det danske samfund har venstre ønsket at lægge op til en sådan udgiftsreform, hvis nærmere principper og indhold er beskrevet i det følgende.

2. Grundlæggende principper for en udgiftsreform

Ud over en almindelig gennemgang af budgetoverslagstallene for de kommende år har venstre ønsket at lægge bl. a. følgende principper til grund for sine forslag:

- 1) Der skal skabes mulighed for en forbedring af produktiviteten i den offentlige sektor.
- 2) Der skal ske en begrænsning af gratisprincippet, således at den enkelte i højere grad betaler direkte for de offentlige ydelser, der modtages.
- 3) Kommunernes frihed til at vælge serviceniveau skal udvides.
- 4) Overførselsindkomsterne skal tilrettelægges således, at de i højere grad ydes efter princippet »hjælp til selvhjælp«.
- 5) De sociale støtteordninger skal fortsat udgøre et sikkerhedsnet under den enkelte, men skal tilrettelægges således, at man fremmer den enkeltes interesse i selv at yde en produktiv indsats.

3. Den langsigtede styring af de offentlige udgifter

Forslaget er en nydannelse i dansk politik.

Hidtil har regeringen fremsat et finanslovforslag, i august, hvorefter der i december kan vedtages ændringsforslag til ikrafttræden 1. januar.

Efter venstres forslag skal folketinget, inden regeringen fremsætter finanslovsforslaget, vedtage, hvilke økonomiske rammer regeringen skal holde sig inden for.

Fordelen er, at folketinget i god tid får mulighed for at drøfte de principper og de økonomiske rammer, finansloven skal følge. Derefter udarbejdes forslaget under hensyntagen til de således vedtagne retningslinier.

Venstres forslag giver folketinget en langt større indflydelse på udviklingen i de offentlige udgifter i forhold til i dag. Det er under det nuværende system vanskeligt at ændre på finanslovsforslag, når det skal ske i »sidste øjeblik«, fordi folketinget da vil være bundet af overenskomster og aftaler, der ikke kan opsiges, af love og cirkulærer, man ikke kan nå at ændre, og af hensynet til befolkningen, der har indrettet sig i god tro til, at ordningerne er som hidtil gældende.

Dette er den egentlige årsag til, at de hidtidige sparebestræbelser oftest er mundet ud i afgiftsforhøjelser.

For fremtiden bør de økonomiske rammer vedtages i god tid i form af »rullende« 4-årsbudgetter.